

Slovo k povzbuzení na neděli 6. září 2020, na 23. neděli v mezidobí
Biblická čtení: Ez 33,7-9; Ž 95; Řím 13,8-10; Mt 18,15-20

Milé sestry, milí bratři,

dáme-li do souvislosti dnešní první starozákonní čtení z proroka Ezechiela a úryvek evangelijní, zejména jeho první část, pak se zdá, že můžeme celkem lehce shrnout, o čem to dnešní Boží slovo vlastně je: O napominání druhých, o snaze je odvrátit od zlého, upozornit na zlé, na hříchy, prostě o *correctio fraterna*, „bratrském napominání“, jak toto vzájemné napominání bratří a sester v dějinách církve díky svému především mnišskému provedení bývalo nazýváno.

Tak tomu samozřejmě také je, o něčem takovém skutečně dnešní Boží slovo také je, a proto je dobré je asi i takto číst a slyšet. Tedy vzít za své – samozřejmě i při vědomí svých vlastních hříchů, chyb a slabostí a i při respektu a úctě ke svobodě druhého – (vzít za své), že je někdy prostě potřeba svého bratra, svou sestru z lásky k jejich nesmrtelné duši také zkusit i napomenout, zkusit upozornit, že třeba nedělají něco dobře, že v něčem hřeší, zkusit je odvrátit od zlého. Zkusit jim tak, z lásky k nim pomoci. Třeba i s uplatněním konkrétního postupu, jak nám jej v evangeliu předkládá sám Pán Ježíš. Vždyť jde vždy také o věčnost.

Ono totiž takové opravdové, upřímné, pokorné, laskavé, pravdivé a jemné napomenutí bratra či sestry, má-li se jednat o vskutku bratrské či sesterské napomenutí, leckdy vyžaduje skutečně notnou dávku statečnosti, síly a především moudrosti. Zvlášť je to patrné v těch životních situacích, kdy něco takového učinit – napomenout – opravdu není nic příjemného. To si mnozí jistě dovedeme představit. Není vždy lehké druhému říci něco nepříjemného, na něco ho upozornit, vůbec začít takovou debatu, zejména když druhý o to až zas tak nestojí. A navíc normálnímu člověku přeci nemůže být příjemné druhé napominat, zejména když se jedná o nějakou citlivou nebo nepříjemnou záležitost, anebo když tuší, že takové napomenutí vyvolá konflikt, anebo jen zatíží vzájemný vztah. I proto nám prorok Ezechiel i sám Pán Ježíš skrze dnešní Boží slovo tuto povinnost připomínají.

Jistěže je třeba v takových případech pak velmi jemně a pokorně rozlišovat, kdy je skutečně potřeba do toho jít a něco vytknout a jak to učinit a kdy je naopak lepší danou věc přejít. Vždy je třeba prosit o pomoc a světlo Ducha svatého. A i když samozřejmě ne ve všech případech, tak někdy – při všem rozlišování – prostě platí, že napomenout druhého je naším přímým Božím povoláním. Není totiž možné ke všemu a ke všem jen mlčet a přihlížet, zvlášť když by se tak dělo z naší pohodlnosti a neochoty „jít s kůží na trh“... Umění sdělit druhému i těžké a nepříjemné, je-li toho potřeba, je prostě projevem lásky a přátelství, ke kterým nás vybízí sám Pán.

Ale možná je dobré si z dnešního Božího slova odnést ještě něco jiného než jen výzvu k napominání. Zvlášť pro takové z nás, kteří naopak napomínají rádi, všechny a pořád, kteří rádi hledají na druhých jen to, co je špatné a hříšné, a ne to, co je dobré a krásné, anebo kteří dle slova Kristova vidí stále jen třísky v očích druhých, ale trám v těch svých nepozorují, a tak dále, (pro takové z nás) by setrvání jen u prosté výzvy k napominání bratří a sester mohlo být dokonce i nebezpečné a kontraproduktivní. Jen by nás utvrdilo, že napomínáme vždy správně, že naplňujeme slovo Pána Ježíše a že jsme vlastně skoro Božími proroky. Leckdy ovšem samozvanými a falešnými, nutno dodat...

Onou hlubší výzvou, kterou je dobré za výzvou k bratrskému a sesterskému napominání také slyšet, výzvou, která ve skutečnosti jakékoli snaze napomenout druhé předchází, protože jí dává smysl, je Boží výzva k tomu, abychom měli o druhé lidi skutečný zájem, abychom je vnímali, aby nám na jejich spáse a štěstí, na jejich prospěchu a životě prostě záleželo. Jinými slovy: abychom je milovali.

Vždyť právě zajímavější se láska je jedním z nejzákladnějších projevů proexistence, „žití, bytí pro“ Boha, jeho věc, ideály dobra a pro druhé lidi. Proexistence, k níž jsme svou bytostnou

Boha-podobností a Boha-obraznosti povolání, předurčení, proexistence, o níž jsme se snažili rozjímat minulou neděli.

Je proto dobré nejprve slyšet tuto ještě zásadnější Boží výzvu. Vyzvání, aby nám na druhých záleželo, aby nám jejich život a osud nebyl lhostejný, abychom jejich potřeby a hlavně je samé stále také – pochopitelně v příslušné míře – ve svých jednáních zohledňovali. Abychom je prostě milovali.

Mít opravdu rád druhé lidi, to je sice další z těch velmi ohmataných výzev, které zní takřka jako klišé, které jsou někdy ukrutnou frází. To je bohužel pravda, ale přesto tato výzva platí a je Boží. Vždyť se přeci prolíná celým evangeliem, celým Novým zákonem. Ostatně i dnešní druhé čtení z Pavlova Listu Římanům ji zopakovalo: «Nebud'te druhému nic dlužni – jen vzájemnou lásku... Kdo druhého miluje, splnil zákon... Láska bližnímu neubližuje, naplněním zákona je tedy láska». Láska jako to, co dlužíme všem lidem kolem sebe: to je silné slovo.

A bez lásky nelze ani druhé napomínat. Teprve z lásky k druhým lidem může totiž vyvěrat skutečné bratrské a sesterské napomínání, takové, které je také pro druhé přijatelné. Protože jen z takového napomínání může být cítit, že je z lásky vyslovené a nejen z nějaké sebelásky, že je skutečně autentické. A to i tehdy, když se třeba mýlí.

Jen takového napomínání může být pak schopen i ten, který „sám má máslo na hlavě“. A upřímně řečeno, kdo z nás jej nemá...

Milé sestry, milí bratři, jestliže náš vztah k druhým lidem je prvním odrazem toho, co je v našem nitru, jak jsme mimo jiné mohli rozjímat minulý týden, pak stojí za to se dnes znovu zeptat, zda nám na druhých, na jejich spáse, na jejich dobru a dobrotě skutečně záleží. Pokud ano, máme naději, že Boží zákon aspoň nějak naplňujeme, pokud ne, můžeme mít bohužel jistotu, že jej nenaplňujeme vůbec. Znovu si můžeme připomenout slova svatého Jana: «řekne-li někdo: „Já miluji Boha,“ a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí».

Jistě bychom mohli rozjímat i o zbývajících částech dnešního evangelia: o moci svazovat a rozvazovat svěřené apoštolům a o přítomnosti Pána Ježíše ve společenství těch, kteří se shromažďují v jeho jméno. Ale zkusme dnes zůstat jen u výzvy k umění bratrsky a sestersky napomenout a především u ještě mnohem podstatnější výzvy bratrem a sestrou druhých lidí vůbec být. Prosme proto Pána Ježíše, aby nám otevřel oči naší duše, našeho srdce pro druhé lidi, aby nás naučil je vnímat a milovat. Jen tak je budeme moci případně napomenout, jen tak budeme schopni snadněji přijmout také napomenutí od nich...